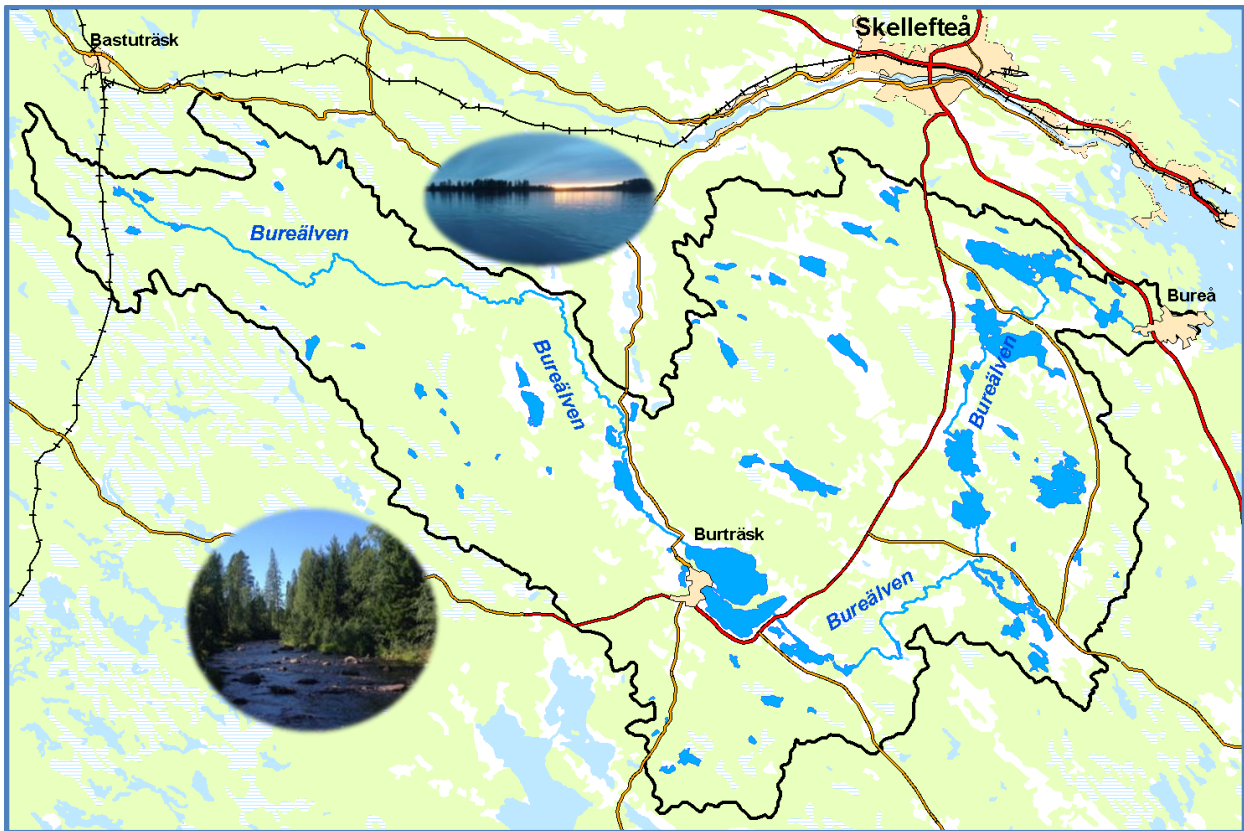

Projekt
**Bureälvens
avrinningsområde**

Kemikaliesmartare Skellefteå

Projekt Bureälvens avrinningsområde

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	4
Bakgrund	5
Vattendirektivet.....	5
Kvicksilver och PBDE	5
Bureälvens avrinningsområde	6
Kvicksilver i fisk i avrinningsområdet.....	6
Miljömål.....	7
Projektupplägg	7
Miljötillsyn	7
Förorenade områden	8
Hälsoskydd.....	8
Kemikalieinformation till allmänheten	8
Bygg- och rivningsavfall.....	8
Resultat av projektet	9
Miljötillsyn	9
Förorenade områden	10
Bygg- och rivningsavfall.....	10
Hälsoskydd.....	11
Kemikalieinformation till allmänheten	11
Inventering enskilda avlopp	12
Övriga resultat.....	12
Diskussion	13
Utvärdering av vårt arbetssätt	14
Vad händer efter avslutat projekt	15

Bilagor

Sammanfattning

Samhällsbyggnad miljö har under 2016 genomfört ett projekt utifrån miljöbalken och vattendirektivet inom Bureälvens avrinningsområde, där vi gjort tillsyn på olika verksamheter. Bakgrunden till projektet var att vi ville jobba enligt vattenmyndighetens åtgärdsprogram och använda oss av VISS och vattendirektivet som verktyg i tillsynen.

Vi har tittat på kemikalieanvändning och utsläpp vid olika verksamheter och tittat på miljökvalitetsnormer i vattenförekomsten. Tillsynen har genomförts vid skolor, industriverksamheter, täkter, lantbruk mm. Vi har också informerat företag och allmänheten om kemikalier och farliga ämnen i leksaker och varor.

Vår slutsats efter genomfört projekt är att det är svårt att följa vattenmyndighetens åtgärdsprogram och bedriva tillsyn i sådan omfattning att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. De flesta vattenförekomster har inte klassificerats när det gäller kemisk status och det är därför svårt att använda miljökvalitetsnormerna som motivering för ett krav om åtgärd. Det krävs också mycket tid av handläggaren att sätta sig in i VISS för att kunna ta ut den information som finns i systemet. Slutsatsen är att det för närvarande är svårt att använda VISS som prioriteringsverktyg för tillsynen av miljöfarlig verksamhet.

I rapporten redovisas upplägget av projektet samt de resultat vi kommit fram till.

Inledning

Under 2016 har Samhällsbyggnad miljö genomfört ett tillsynsprojekt inom Bureälvens avrinningsområde med inriktning enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2009-2015. Projektet har varit ett pilotprojekt där både miljöinspektörer, geologer och biologer inom områdena miljötillsyn, hälsoskydd och miljöövervakning deltagit. Projektet har omfattat utbildning, tillsyn och informationsinsatser. Inriktningen på projektet har varit kemikalier och miljökvalitetsnormer för vatten. I projektets slutfas har Vattenmyndigheten i december 2016 beslutat om ett nytt åtgärdsprogram för 2016-2021 för Bottenvikens vattendistrikt.

Åtgärd 1 i åtgärdsprogrammet:

”Kommunerna ska bedriva tillsyn enligt miljöbalken inom sina verksamhetsområden, avseende verksamheter som påverkar vattenförekomster, i sådan omfattning att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska medföra att det för sådana verksamheter ställs krav på åtgärder som bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.”

Bureälvens avrinningsområde valdes ut utifrån kriteriet att hela avrinningsområdet skulle finnas inom Skellefteå kommun. Det fanns ingen speciell miljöpåverkan som skulle utredas. Fördelen med storleken på Bureå avrinningsområde är att antalet tillsynsobjekt blev hanterbart inom projektet.

Syftet med projektet har varit att försöka arbeta med tillsyn utifrån vattendirektivet samt att öka handläggarnas och verksamhetsutövarnas kunskaper om VISS (vatteninformationssystem Sverige). I de olika delprojekten har vi jobbat med kemikalier enligt vattendirektivet, skolornas kunskap om kemikaliehantering i sina kemisalar, kunskapen hos konsumenter om rätten att få veta innehållet av farliga kemikalier i varor, arbetsformer internt med bygg om hur bygg- och rivningsavfall ska hanteras, förorenade områden inom avrinningsområdet och prioritering för tillsyn eller åtgärd.

Bakgrund

Projektet har omfattat tillsyn på 41 verksamheter som berör 14 vattenförekomster och ett övrigt vatten i Bureälvens avrinningsområde. Av dessa har fem idag god ekologisk status och nio har måttlig ekologisk status. För övrigt vatten finns ingen bedömning varken kemisk eller ekologisk. För alla vattenförekomsterna är den kemiska statusen inte klassad. Enligt bedömning i VISS kommer 6 av vattenförekomsterna att uppnå sin ekologiska status till 2021 och resterande 8 kommer inte uppnå ekologisk status. När det gäller kemisk status räknar man med att inga vattenförekomster kommer att uppnå den. Detta beror på att halterna av kvicksilver och PBDE generellt i hela Sverige är för höga.

Vattendirektivet

EU:s ramdirektiv för vatten 2000/60/EG (vattendirektivet) syftar till att skydda och förbättra yt- och grundvatten samt hav. I Sverige finns vattendirektivet infört i miljöbalken. Ansvarig myndighet för vattenförvaltning är fem vattenmyndigheter, för Skellefteå kommun finns vattenmyndigheten på länsstyrelsen i Norrbottens län. Alla vatten omfattas inte av vattenförvaltningen. Sjöar större än 1 km² och vattendrag som avvattnar ett område större än 10 km² är utpekade som vattenförekomster. Mindre sjöar och vattendrag kallas övrigt vatten.

Inom vattenförvaltningen används miljökvalitetsnormer för att ange krav på vattnets kvalitet vid en viss tidpunkt. Den ekologisk ytvattenstatus graderas i en femgradig skala. De fem statusklasserna är: hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig status. Den kemiska ytvattenstatusen klassificeras som god status eller uppnår ej god status och baseras på koncentrationer av utpekade ämnen som är upptagna på listan över prioriterade ämnen.

Kvicksilver och PBDE

De flesta vattenförekomster i Sverige överskrider EU:s gränsvärden för kvicksilver. Orsaken till detta är främst atmosfäriskt nedfall, som kommer med nederbörden från andra delar av Europa. Många vattenförekomster överskrider även EU:s gränsvärden för bromerade flamskyddsmedel (PBDE). PBDE är en industrikemikalie som främst används som flamskyddsmedel i bl.a. textil, möbler, plastprodukter, elektroniska produkter och byggnadsmaterial.

Eftersom i stort sett alla svenska vattenförekomster har högre halter av kvicksilver och PBDE än de gränsvärden som tillämpas inom EU skulle inga vatten klara normen god kemisk status. I dagsläget finns inga möjliga åtgärder att komma till rätta med det allmänt nationella överskridandet av de europeiska miljökvalitetsnormerna för kvicksilver och PBDE. Sverige har därför beslutat att göra ett nationellt undantag för dessa. Därför redovisas i VISS även den kemiska statusen exklusive kvicksilver och PBDE.

Bureälvens avrinningsområde

Bureälvens huvudavrinningsområde är 1 046 km² stort och har sina källflöden i Norsjö kommun. Älven är en av de mindre skogsälvarna i norra Sverige. Den rinner i huvudsak inom Skellefteå kommun och mynnar i havet vid Bureå. Många markområden kring de större sjöarna är uppodlade vilket har inneburit att fosforhalterna är förhöjda. Generellt ökar också fosforhalterna längre ner i vattensystemet. Flera av sjöarna är övergödda eller i riskzonen för övergödning. I vissa förekommer också sporadiskt algblooming. Sjöarna är i allmänhet välbuffrade men några sjöar högre upp i vattensystemet är sura och kalkas. Eftersom andelen myrmark är hög så är Bureälven mer brun (humusrik) än andra skogsälvar i kommunen. Av metaller är det främst arsenik som har höga halter i älven och i vissa biflöden, därför riskerar miljökvalitetsnormen att överskridas. Detta kan orsakas av förhöjda naturliga bakgrundshalter i marken och/eller berggrunden.

Flottning har bedrivits i älven och i vissa biflöden. Användande av vattenkraft för kvarnar, sågar och elproduktion har också varit vanligt förekommande. Idag är fortfarande jordbruket och träindustrin, tillsammans med småskalig verkstadsindustri, viktiga verksamheter i området. Älven är även recipient för bland annat industriutsläpp, kommunala reningsverk, nedlagda deponier, flyget och kyrkogårdar.

De nedre delarna av älven är mycket viktiga för reproduktion av flera havsvandrande arter, som t ex öring, harr, sik och flodnejonöga. Uttern har en fast stam och förekommer i hela älven ända ner till mynningen i havet. Jämfört med kommunens andra skogsälvar är andelen jordbruksmark och sjöar hög. Torv är den näst vanligaste jordarter, något som gör att vattnen i systemet är påtagligt humöst. Bureälven har goda förutsättningar för rekreation.

Större samhällen inom området är Bureå och Burträsk. Exempel på byar inom området är Gamla- och Östra Falmark, Hjoggböle, Sjöbotten, Långviken, Vallen, Norra och Södra Åbyn, Bursiljum, och Bodbysund.

Kvicksilver i fisk i avrinningsområdet

I vatten förekommer kvicksilver i väldigt låga halter och är därför svårt att mäta på ett bra sätt. Eftersom metallen anrikas i sjöarnas och vattendragens näringskedjor så mäts halten i fiskkött. Sedan slutet av 1978 så har, inom Bureälvens avrinningsområde, främst gädda analyserats.

Många sjöar var tidigare svartlistade av Livsmedelsverket på grund av höga kvicksilverhalter i fisken. Det innebar att fisk från dessa sjöar varken fick saluföras eller ges bort. Svartlistning av sjöar upphörde 1991. Från 2001 gäller EU-gemensamma gränsvärden.

Gränsvärdet för kvicksilver i gädda är 1 mg/kg färskvikt medan gränsvärdet för abborre är 0,5 mg/kg färskvikt. Inom EU:s vattenförvaltning, är gränsvärdet för kvicksilver i fisk 0,02 mg/kg. Det låga värdet är satt för att skydda fåglar och däggdjur som lever på fisk och andra vattenlevande organismer. Sjöar och vattendrag med fisk som överskrider detta gränsvärde anses inte uppnå god kemisk status. Samtliga vattenförekomster i Skellefteå kommun uppnår därför inte god kemisk status.

De undersökningar som gjorts under 2000-talet visar att halterna av kvicksilver i fisk minskar. Men fortfarande ligger de över nivåer som kräver kostråd till utsatta grupper. Kostrådet från livsmedelsverket är att kvinnor som är gravida, ammar eller planerar att skaffa barn inte ska äta fisk som kan innehålla kvicksilver oftare än 2-3 gånger per år. Det gäller t ex abborre, gädda, gös och lake. Dessa arter finns alla i Bureälvens avrinningsområde. Renbergsvattnet inom Bureälvens avrinningsområde är en av ca 12 sjöar som provtagits genom åren. I denna sjö syns en tydlig minskning i kvicksilverhalten på prov tagna under 1980-, 2000-, respektive 2010-talen.

Miljömål

För Sverige finns 16 miljö kvalitetsmål. För detta projekt berörs målen Giffri Miljö, bara naturlig försurning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, hav i balans samt levande kust och skärgård.

Projektupplägg

Miljö tillsyn

Med hjälp av en karta med miljö tillsynsobjekten inplacerade försökte vi välja ut de verksamheter som hade direkt eller indirekt utsläpp till en vattenförekomst. Från början var det tänkt att välja ut 50 miljöfarliga verksamheter i avrinningsområdet men efter prioritering valdes 36 verksamheter ut. Verksamheter som besöktes var 4 avloppsreningsverk, 1 bensinstation/biltvätt, 8 fordonsverkstäder, 1 flygplats, 1 flygbränsle företag, 1 grustäkt med verkstad, 12 lantbruk, 1 mejeri, 2 sten- och gravryföretag, 2 tankstationer, 2 träindustrier och 1 åkeri.

Vi genomförde en intern utbildning för att lära oss söka information i VISS och identifiera de aktuella vattenförekomster som var aktuella för projektet.

Respektive miljöinspektör har tagit fram uppgifter ur VISS om aktuell vattenförekomst som kan kopplas till tillsynsobjektet. I förberedelserna har vi kompletterat uppgifter från VISS med höjdkurvor och ortofoto i kartor mm. Vi har också tittat på vattenförekomstens status, ekologisk och kemisk. Utifrån befintliga kunskaper om företagets kemikaliehantering har vi försökt koppla ihop det med om det kan finnas något problem i vattenförekomsten.

En checklista och en lathund till checklistan togs fram. Innehållet i checklistan var framför allt sådana som kunde kopplas ihop med utsläpp. Checklistan utökades med andra frågor som bedömdes relevanta och intressanta att få svar på. Vi tog också fram ett informationsbrev att skicka ut innan besöket. Därefter bokade vi besök hos företagen.

Efter besöket fick företagen en skrivelse med samhällsbyggnad miljöns noteringar. Tillsynen ute på företagen har främst inriktats på frågor med anknytning till direkta eller indirekta utsläpp till vattenförekomster. Vi har bland annat tittat på kemikalie- och avfallshantering, oljeavskiljare, förekomst av gamla förorenade områden, belägenhet inom vattenskyddsområde mm.

Förorenade områden

Inom det aktuella avrinningsområdet finns 71 identifierade förorenade områden. Vi valde att inom projektet jobba med sju av dessa som prioriterades utifrån riskklass. Vi gick igenom den dokumentation om objekten som finns i vårt arkiv samt historiskt material på nätet för att sedan bedöma hur vi skulle jobba vidare med dem.

Arbetet innebar besök på vissa företag, utskick med begäran om uppgifter till mifo-inventering samt administrativt jobb i register och uppgifter till EBH-stödet (Länsstyrelsens databas).

Hälsoskydd

I avrinningsområdet finns två högstadieskolor och ett gymnasium som har kemiundervisning eller inriktning på utbildning som medför kemikaliehantering. En checklista togs fram med syfte att kontrollera att egenkontrollen fungerar, men även för att öka medvetenheten om hur kemikalier hanteras. Utöver dessa tre skolor besöktes även övriga högstadie- och gymnasieskolor inom kommunen som hanterar kemikalier.

2015 besöktes ca 60 förskolor med huvudsyfte att kontrollera städning och ventilation men även frågor om giftfri förskola ställdes. Vi konstaterade att många förskolor hade börjat rensa bort elektronik som användes som leksaker men visste inte riktigt hur de skulle gå vidare. Utifrån detta har två föreläsningar anordnats, en för allmänheten om kemikalier i barns vardag och en för personal inom kommun och friförskolor som på något sätt påverkar förskolemiljö i sin yrkesroll.

Två butiker inom avrinningsområdet har ingått i tillsyn utifrån Läkemedelsverkets projekt "Barnkoll" om märkning av kosmetiska produkter riktade till barn. Vid tillsynen användes läkemedelsverkets checklista. Totalt besöktes 13 butiker inom kommunen.

Kemikalieinformation till allmänheten

Informationsmaterial till informationskampanjen "Våga Fråga" hämtades från Stockholms samt Västerås kommuner. Vi fick även kopiera en kort film om kemikaliers påverkan på människor. Våra kommunikatörer lade ut information och film på hemsidan. De hjälpte oss även med material att ta med på våra informationsaktiviteter.

Bygg- och rivningsavfall

Syftet med delprojektet om bygg- och rivningsavfall var att ta fram en rutin för det interna arbetet på samhällsbyggnad. Vi träffades ett par gånger tillsammans med bygghandläggarna och skrev ihop rutinen.

Resultat av projektet

Vi har gjort ett försök att påbörja och utveckla tillsynen inom ett avrinningsområde med utgångspunkt i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.

Vårt arbete har bland annat inneburit att verksamhetsutövare inom ett geografiskt område har fått tillsyn och information om kemikalier, utsläpp och miljö kvalitetsnormer. Det har medfört att kunskapsnivån höjts hos företagen. Projektet visar att det av olika anledningar inte är lätt att bedriva tillsynen av miljöfarlig verksamhet riktad och prioriterat utifrån vattendirektivet och VISS. Detta utvecklas i resultaten för respektive tillsynsområde.

För områdena hälsoskydd och kemikalieinformation så är det ännu svårare att konkret koppla dem mot vattendirektivet och miljö kvalitetsnormer. För att farliga ämnen inte ska hamna i våra vatten via avlopp och avfall är det dock av stor vikt att vi även fortsättningsvis arbetar med att försöka påverka konsumenter att välja bättre varor.

Miljö tillsyn

Vid tillsynsbesöken har vi informerat verksamhetsutövarna om kemikalier, vattendirektivet och VISS. Vi uppfattar att kunskapen om vattendirektivet och VISS har varit låg/obefintlig hos de flesta besökta företag men den har till viss del höjts på grund av projektet. Projektet har för handläggarna på samhällsbyggnad miljö inneburit att kunskapsnivån har höjts. Vi har behövt sätta oss in i vattendirektivet och lära oss ta fram information i VISS.

Projektet visar att de flesta utsläpp som skulle kunna ta sig till berörda vattenförekomster är diffusa utsläpp som t ex läckande cisterner med petroleumprodukter. Det är sällan någon verksamhet släpper ut föroreningar direkt till recipient.

Inspektionerna visade inget anmärkningsvärt, utan resultatet var i stort sett det förväntade.

Totalt har 36 miljöfarliga verksamheter inspekterats och följande resultat fick vi i korthet:

- Farligt avfall förvaras på olämpligt sätt inomhus på 6 företag. Farligt avfall förvaras på olämpligt sätt utomhus på 2 företag.
- 22 företag har cisterner med innehåll av petroleumprodukter inomhus och utomhus. Av dessa bedömer vi att det finns risk för utsläpp till omgivningen från 7 företag på grund av att cisternerna inte är invallade, eller har påkörningskydd mm
- Det är 5 företag som släpper ut processvatten direkt till recipient. I stort sett alla dessa är avloppsreningsverk.

- Kemikalier förvaras olämpligt inomhus på 3 företag. Men det är inget företag som förvarar kemikalier på olämpligt sätt utomhus.
- 9 företag använder produkter med innehåll av farliga ämnen enligt vattendirektivet
- Det är 16 företag som behöver göra åtgärder efter våra inspektioner
- 10 av företagen har tidigare inventerat historiska föroreningar i sin verksamhet en sk Mifo-inventering (metodik för inventering av förorenade områden)
- 2 företag behöver ett extra besök utifrån resultat vid inspektionen.

Förorenade områden

Av 71 befintliga förorenade områden inom Bureälvens avrinningsområde har 7 områden ingått i projektet.

Ett verkstadsföretag kommer att behöva göra ytterligare undersökningar på sin fastighet på grund av gamla föroreningar i marken. Föroreningar påverkar främst Hamp-tjärnen som inte är en vattenförekomst utan ett så kallat övrigt vatten. Närheten till Burträsk vattenskyddsområde skulle kunna innebära att det finns risk för påverkan på vattentäkten.

Bursiljums garveri, sedan länge nedlagt, ligger så till att avrinningen går mot Bureälven. Vid garvning finns ofta ämnen som t ex krom inblandade. Enligt gammal dokumentation om garveriet anges att garvämmen från bark av gran, sälg och vide användes. Vår bedömning är att det troligtvis inte finns några farliga ämnen som spridits från verksamheten.

Två verksamheter, en bilverkstad och en bensinstation, kommer att inventeras och riskklassas. Bilverkstan har sedan tidigare lämnat in en inventering men den har behövt kompletteras och en riskklassning ska göras.

För ett par objekt har det funnits oklarheter bland annat om en mifo-inventering gjorts eller om det behöver göras. Efter att gått igenom dokumentation om objekten har vi kunnat reda ut dessa frågetecken. För en nedlagd såg kunde konstateras att ingen dopping eller impregneringsverksamhet pågått på platsen. På en fastighet där en mekanisk verkstad nyligt gått i konkurs, kommer en mifo-inventering att behöva genomföras. För en annan pågående verksamhet var informationen i datasystemet EBH-stödet felaktig och har rättats till.

Projektet har bland annat inneburit att vi fått en anledning att ta itu med ett antal mifo-objekt både med högre riskklass som påbörjats tidigare men inte slutförts och ett par objekt som annars inte prioriterats.

Bygg- och rivningsavfall

Vi har tillsammans med bygghandläggarna tagit fram en rutin för hur vi internt på samhällsbyggnad hanterar dessa ärenden. Den innebär att miljö nu på ett enkelt sätt,

genom ett mail från bygglovskoordinatören, kan ta del av de bygg- och rivningsärenden som kommit in den senaste veckan. Det är sedan upp till oss att via byggs granskningsblad i Vision (vårt ärendehanteringssystem) meddela synpunkter mm till bygghandläggaren eller begära in en separat anmälan om t ex sanering.

Rutinen innebär också att Samhällsbyggnad får en snabbare och bättre ärendehantering och i vissa fall förkortad handläggningstid.

Hälsoskydd

Samtliga tre skolor hade brister i dokumentationen av egenkontrollen. Bristerna rörde i olika grad ansvarsfördelning, kemikalieförteckning och journalföring av farligt avfall. På gymnasieskolan kontrollerades verkstaden, på skolans fordonsinriktade program, utifrån förvaring och hantering av kemikalier samt förvaring av farligt avfall. Den brist som uppmärksammades var underdimensionerad invallning till oljor.

Till föreläsningen om kemikalier i barns vardag kom drygt 80 personer. Till föreläsningen om giftfri förskola kom drygt 60 personer spritt från olika förvaltningar och nämnder inom kommunen samt några personer från friförskolor. Yrkeskategorier som deltog var förskolechefer, förskolepersonal, byggprojektledare, fastighetstekniker, kostchefer, inköp/upphandling, miljöinspektörer och politiker. Vi upplevde att det fanns ett genuint intresse och att det blev en bra dialog mellan de olika yrkeskategorierna som vi hoppas kunna bygga vidare på.

Inga förbjudna ämnen uppmärksammades under tillsynen av kosmetiska produkter men det fanns ett par produkter med bristfällig märkning i en av butikerna i avrinningsområdet. Generellt behöver butikerna mer information om deras ansvar utifrån lagen om kosmetiska produkter.

Kemikalieinformation till allmänheten

En websida om kemikalier har byggts upp på Skellefteå kommuns hemsida. Där ligger bland annat information om vårt kemikalieprojekt och en kort film om kemikaliers påverkan på oss människor. Information om kemikalier ska fortlöpande läggas ut på sidan. Under projekttiden 2016 har vår hemsida visats 643 gånger varav 214 gånger på olika enheter/datorer.

Vi har genomfört informationskampanjen Våga fråga. I samband med hållbarhetsveckan september 2016 stod vi på City Kompaniet och informerade allmänheten om att man som konsument har rätt att fråga och att inom 45 dagar, få svar på om en vara innehåller något särskilt farligt ämne. För att få folk att besöka vår monter bjöd vi på äpplen och godis. Vi hade även en tävling med priser. En liknande aktiviteter genomfördes på "Forskarfredag" på Campus för elever från högstadiet och gymnasiet och vid en föreläsning, också den på Campus. Sammantaget pratade vi med och lämnade ut informationsblad om "Våga fråga" till ca 100 personer. Vi har också fått svar från en butik där en konsument frågat om farliga ämnen i en vara.

Resultatet av genomförda informationsinsatser är svår att bedöma. Vi tror att genom kampanjer och hemsida så kan vi öka kunskapen hos konsumenterna om bland annat

rätten att få veta innehållet av farliga kemikalier i varor. Målsättningen för genomförda informationsinsatser och vår hemsida är att det ska öka kunskapen hos allmänheten.

Inventering enskilda avlopp

Inventering av enskilda avlopp ingick inte direkt i projektet. Men samhällsbyggnad miljö genomför varje år inventeringar av enskilda avlopp prioriterat utifrån miljökvalitetsnormerna. Under 2016 har 127 fastigheter inventerats inom Bureälvens avrinningsområde, av dessa måste 77 % åtgärdas inom 2 år.

Övriga resultat

Arbetet med projektet har också resulterat i ett antal synpunkter på systemet VISS som borde förbättras. Synpunkterna kommer att förmedlas till Vattenmyndigheten.

1. VISS innehåller en stor mängd detaljerad information som är svår att sätta sig in i som tillfällig användare av systemet. Till exempel så är det svårt att veta vilken miljökvalitetsnorm som är gällande och vilken som ska uppnås. Informationen borde renodlas, så att handläggaren enkelt kan se t ex nuvarande status, målet som ska uppnås, provtagningar och analyser som gjorts.
2. Det saknas kunskap om SFÄ och prioriterade ämnen i vattenförekomsterna eftersom provtagning saknas. Detta innebär att det för en tillsynsmyndighet blir det svårt att utläsa var problemen finns och var vi ska prioritera tillsynsinsatser.
3. Förslag till åtgärder i VISS hänvisar ofta till vandringshinder och flottningsleder som inte är aktuellt inom området tillsyn av miljöfarliga verksamheter. För oss skulle andra åtgärdsförslag vara mera greppbar t ex. att blyhalten i vattenförekomsten behöver minskas
4. En annan åtgärd som ofta föreslås i VISS hänvisar till att vattenskyddsområden ska bildas trots att det inte finns kommunalt vattenverk på den platsen.
5. Det skulle behöva finnas en karta i VISS där alla företag, även mindre företag så kallade C och U kan visas, för att kunna prioritera vår miljötillsyn.
6. För att kunna bedriva en aktiv miljötillsyn med utgångspunkt i åtgärdsprogrammet skulle det behöva finnas listor/kartor på vattenförekomster i kommunen som inte uppnår framför allt god kemisk status utifrån olika problem som kan finnas t ex bekämpningsmedel, SFÄ, prioriterade ämnen, näringsämnen mm.
7. En skriftlig lathund behöver finnas där man kan läsa om hur man går in i databasen och får fram information i den.
8. Det vore önskvärt att den provtagning som görs ute i kommunerna kan läggas in i VISS på ett enkelt sätt.

Till denna rapport finns en bilaga med beskrivning av de vattenförekomster som vi berört i projektet.

Diskussion

Vårt projekt "Bureälvens avrinningsområde" utgick från Vattenmyndighetens åtgärdsprogram 2009-2015. I det förtydligas att prioritering av områden där tillsyn bedrivs är ett verktyg för att uppnå en förbättring i vattenkvaliteten. Tillsyn ska bedrivas där nytan är som störst.

Projektet har varit ett pilotprojekt för oss där vi skulle prova att bedriva miljötillsyn inom ett avrinningsområde i enlighet med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram och med hjälp av informationen om vattenförekomsterna som finns i VISS. Resultatet av projektet visar att det är svårt att bedriva tillsynen av miljöfarlig verksamhet riktad och prioriterat utifrån vattendirektivet och VISS. Det finns flera skäl till det, bland annat visar det sig ofta att kemisk status inte är klassad eftersom provtagning saknas. Det är i den kemiska statusen som de prioriterade ämnena redovisas t ex bly och kadmium. Det innebär att det för vår tillsyn saknas viktig information.

Vi har också upplevt en del problem med att använda VISS. Både att det inte finns uppgifter i VISS som är användbara som påtryckning eller motivering i tillsynen, men också att det krävs ganska mycket av den handläggare som ska hitta informationen i VISS. Det krävs att man jobbar mera kontinuerligt i systemet och inte bara vid ett enskilda tillfälle för att kunna använda det fullt ut. Vår förhoppning var att VISS skulle kunna användas som ett prioriteringsverktyg för att rikta tillsynen till de verksamheter som påverkar vattenförekomsten mest, men det har visat sig vara svårt.

Kommunen gör idag egna provtagningar i vattenförekomster, ofta handlar det då om provtagning kopplade till näringsämnen. Vid prioriteringar av åtgärder för till exempel enskilda avlopp så används dessa provtagningar som underlag, inte den information som finns i VISS. De egna provtagningarna utförs oftare, varje år, och det finns en historik i provtagningarna. Det vore önskvärt att den provtagning som görs ute i kommunerna kan läggas in i VISS på ett enkelt sätt.

I projektet har vi kommit fram till att utsläppen ofta handlar om indirekta utsläpp från verksamheter t ex förorenade områden och läckage från cisterner mm. Frågan är hur vi som tillsynsmyndighet ska tänka kring dessa diffusa utsläpp i relation till miljökvalitetsnormerna. Kan det vara så att vattendirektivet främst kan användas för företag med direkta utsläpp till vatten?

Det har framkommit synpunkter om att kommunens tillsynsmyndighet borde kunna kräva att en verksamhetsutövare provtar den berörda vattenförekomsten. I vår tillsyn kan vi kräva att företaget gör provtagning i en vattenförekomst, men det förutsätter att vi misstänker att verksamheten på ett påtagligt sätt bidrar till föroreningsbelastningen av recipienten. Om särskilt farliga ämnen (SFÄ) eller andra prioriterade ämnen används

i verksamheten skulle vi eventuellt kunna kräva att företaget tar prov i utgående vatten, annars kan det vara svårt att ställa krav på det.

De större tillståndsprövade miljöfarliga verksamheterna har ofta villkor i sitt tillstånd som reglerar vad de får släppa ut. Ytterligare krav på reglering av utsläppen kan då inte ställas av kommunens tillsynsmyndighet. För att ändra på ett utsläppsvillkor krävs en omprövning av villkoret i tillståndet. Vid en prövning är det därför väldigt viktigt att frågor om miljö kvalitetsnormer tas upp.

Vi menar att det saknas vägledning från regional nivå (vattenmyndigheten och/eller länsstyrelsen) om hur vi ska bedriva miljötillsyn i ett avrinningsområde kopplat till VISS och vattendirektivet. Vi har också sett ett behov av att förbättra vår och även företagens kunskap om särskilt farliga ämnen (SFÄ) och prioriterade ämnen enligt vattendirektivet, samt utfasnings- riskminskningsämnen mm enligt Reach. Ett önskemål är någon form av manual där man får en översikt över alla ämnen (SFÄ, prioriterade ämnen, utfasnings- och riskminskningsämnen samt de ämnen som finns på kandidatförteckningen) som beskriver hur man kan jobba med dem, var man hittar regler om dem mm. Någon av de centrala myndigheterna kan gärna få sammanställa en sådan.

De problem vi stött på i projektet har medfört att vi i vår tillsynsplanering för 2017 inte kan prioritera tillsynen utifrån ett avrinningsområde med hjälp av VISS.

Utvärdering av vårt arbetssätt

Att arbeta med vattendirektivet i projektform har underlättat arbetet t ex. genom att en checklista jobbats fram, man kan hjälpas åt att söka i VISS, många jobbar med samma problem osv. En del miljöinspektörer har fördjupat sig mer i området, både på egen hand och genom den utbildning i VISS som genomfördes. Det innebär att kunskapen hos inspektörerna om vattendirektivet och VISS varierar.

En fördel med projektet har varit att vi jobbat med både miljöskydd och hälsoskydd inom samma geografiska område. Vi får på det sättet ett bredare resultat. Kanske kan det också ge en mera kollegial samhörighet mellan två arbetsområden.

Vi har tagit upp projektfrågor på samma möte som de vanliga månadsmötena om miljötillsyn. Vi har valt detta för att merparten av deltagarna har tyckt att det skulle ta för mycket tid att ha speciella möten inriktat på bara projektet. Detta har inneburit att vi inte i detalj gått igenom checklistan, informerat om olika typer av ämnen mm. Information har istället funnits i lathunden till checklistan som var och en fått sätta sig in i. I efterhand tror vi att det hade varit en fördel att ha speciella informationsmöten för projektet.

Vad händer efter avslutat projekt

Vi kommer att skicka de synpunkter som kommit fram i projektet vidare till beredningssekretariatet, länsstyrelsen och Vattenmyndigheten. Vi kommer att försöka utveckla nya sätt för att kunna arbeta i enlighet med åtgärdsprogrammet för vatten.

Deltagare i projektet har varit Agneta Gustafsson, Anna Bodén, Anna Modig, Bo-Göran Persson, Emil Arvidsson, Gabriella Nygren, Helen Lindström, Inger Nygren, Kristina Lööv, Leif Vestermark, Linda Brännström, Richard Ågren och Ulrika Larsson.

Bilagor:

1. Vattenförekomster berörda i projektet
2. Ordförklaringar
3. Checklista miljötillsyn
4. Checklista kemikalier
5. Checklista kosmetiska produkter

www.skelleftea.se

Vattenförekomster berörda i projektet Bureälvens avrinningsområde

Bilaga 1

Bodträsket	SE716168-173976
<i>Status:</i>	Ekologisk status är god och kemisk status är ej klassad.
<i>Besökta verksamheter:</i>	Ett mindre avloppsreningsverk (U)
<i>Utsläpp:</i>	Direktutsläpp i vattenförekomsten
<i>Vår bedömning:</i>	Risk för utsläpp av oönskade ämnen till vattenförekomsten.
<i>Provtagning VISS:</i>	Vattenkemi på Bodbyns avloppsreningsverk
<i>Riskbedömning VISS:</i>	Ekologisk status bedöms kunna uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.
<i>Åtgärdsförslag VISS:</i>	Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde
<i>Andra tillsynsobjekt:</i>	Ytterligare 3 miljötillsynsobjekt, ca 8 mindre lantbruk och 1. identifierat förorenat område.
Burträsket	SE716426-173668
<i>Status:</i>	Ekologisk status är måttlig och kemisk status är inte klassad. Klassningen p.g.a övergödning, syrefattiga förhållanden samt förändrat habitat genom dämning.
<i>Besökta verksamheter:</i>	10 verksamheter, ett avloppsreningsverk, mejeriet samt 8 verkstäder/bensinmack.
<i>Utsläpp:</i>	Direktutsläpp från avloppsreningsverket
<i>Vår bedömning:</i>	Risk för utsläpp av näringsämnen och ev. andra oönskade ämnen från avloppsreningsverket.
<i>Provtagning i VISS;</i>	Vattenkemi och växtplankton.
<i>Riskbedömning VISS:</i>	Ekologisk status riskerar att inte uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.
<i>Åtgärdsförslag VISS:</i>	Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde.
<i>Andra tillsynsobjekt:</i>	Ytterligare 3 miljötillsynsobjekt, ca 17 mindre lantbruk, 10 identifierade och 5 riskklassade förorenade områden.
Bureälven	SE717908-175717
<i>Status:</i>	Ekologisk status är måttlig och kemisk status är ej klassad
<i>Besökta verksamheter:</i>	1 avloppsreningsverk, 2 bensinmack/ bilverkstäder och 1 lantbruk.
<i>Utsläpp:</i>	Indirekta utsläpp
<i>Vår bedömning:</i>	Risk för indirekta utsläpp av näringsämnen, petroleumprodukter och bekämpningsmedel.
<i>Provtagning i VISS</i>	Vattenkemi, Kiselalger.

Riskbedömning VISS: Ekologisk status riskerar att inte uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.

Åtgärdsförslag VISS: Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde.

Andra tillsynsobjekt: Ytterligare 5 miljötillsynsobjekt, 6 mindre lantbruk och 5 identifierade förorenade områden

Bureälven

Status: SE716346-174248
Måttlig ekologisk status och kemisk status är ej klassad.

Besökta verksamheter: 1 avloppsreningsverk.

Utsläpp: Direktutsläpp från avloppsreningsverket.

Bedömning: Risk för utsläpp av näringsämnen och ev. andra oönskade ämnen från avloppsreningsverket

Provtagning i VISS Ingen provtagning.

Riskbedömning VISS: Ekologisk status riskerar att inte uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.

Åtgärdsförslag VISS: Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde.

Andra tillsynsobjekt: Ytterligare 2 lantbruk och 3 identifierade förorenade områden.

Bureälven

Status: SE715777-174696
Måttlig ekologisk status och kemisk status är ej klassad.

Besökta verksamheter: Fordonsverkstad.

Utsläpp: Indirekta utsläpp.

Bedömning: Risk för indirekta utsläpp av petroleumprodukter.

Provtagning i VISS Vattenkemi.

Riskbedömning VISS: Ekologisk status riskerar att inte uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.

Åtgärdsförslag VISS: Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde.

Andra tillsynsobjekt: Ytterligare 10 mindre lantbruk och 3 identifierade förorenade områden.

Falmarksträsket

Status: SE717947-174912
God ekologisk status och kemisk status är ej klassad

Besökta verksamheter: Två lantbruk.

Utsläpp: Indirekta utsläpp

Vår bedömning: Risk för indirekta utsläpp av näringsämnen, petroleumprodukter och bekämpningsmedel

Provtagning VISS: VER Växtplankton i sjöar

Riskbedömning VISS: Ekologisk status bedöms kunna uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.

Åtgärdsförslag VISS: Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde

Andra tillsynsobjekt: Ytterligare ca.3 miljötillsynsobjekt, ca.15 mindre lantbruk och 5 identifierade förorenade områden.

Harrsjöbäcken

Status: SE 717692-175538
Måttlig ekologisk status och kemisk status ej klassad
Besökta verksamheter: Skellefteå City Airport AB
Utsläpp: Indirekta utsläpp
Vår bedömning: Påverkan från verksamhet
Provtagning VISS: Finns inte i VISS, men hos verksamheten
Riskbedömning VISS: Risk för ekologisk status inte uppnås 2021. Kemisk status att riskerar inte uppnås till 2021.
Åtgärdsförslag VISS: Förslag utanför vårt ansvarsområde
Andra tillsynsobjekt: Inga kända tillsynsobjekt eller förorenade områden

Bursjön

Status: SE717975-175523
God ekologisk status och kemisk status ej klassad
Besökta verksamheter: Skellefteå Airport och Air BP Sweden
Utsläpp: Indirekta utsläpp
Vår bedömning: I dagsläget ej risk för utsläpp.
Provtagning i VISS: Växtplankton i sjön, vattenkemi i sjön.
Riskbedömning VISS: Ekologisk status uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.
Åtgärdsförslag VISS: Förslag utanför vårt ansvarsområde
Andra tillsynsobjekt: Två mindre lantbruk, inget förorenat område.

Hjåggbölebäcken

Status: SE717502-174249
Måttlig ekologisk status och kemisk status är ej klassad.
Besökta verksamheter: Ett lantbruk
Utsläpp: Indirekta utsläpp
Vår bedömning: Risk för indirekta utsläpp av näringsämnen, petroleumprodukter och bekämpningsmedel
Provtagning VISS: VER Kiselalger i vattendrag
Åtgärdsförslag VISS: Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde.
Riskbedömning VISS: Risk att ekologisk status inte uppnås till 2021. Risk att kemisk status inte uppnås till 2021.
Andra tillsynsobjekt: Ytterligare ca 2 miljötillsynsobjekt och ca 4 mindre lantbruk.

Kvarnbäcken

Status: SE716169-173183
Måttlig ekologisk status och kemisk status är ej klassad.
Besökta verksamheter: Tre verkstäder.
Utsläpp: Direktutsläpp, dagvatten.

Vår bedömning: Risk för utsläpp av oönskade ämnen till vattenförekomsten.
Provtagning VISS: Ingen provtagning.
Riskbedömning VISS: Ekologisk status riskerar att inte uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.
Åtgärdsförslag VISS: Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde.
Andra tillsynsobjekt: Fyra mindre lantbruk, 5 riskklassade förorenade områden.

Lillån

SE716661-172535
Status: Måttlig ekologisk status och kemisk status är ej klassad.
Besökta verksamheter: En tankstation.
Utsläpp: Indirekta utsläpp
Vår bedömning: Ej risk för utsläpp.
Åtgärdsförslag VISS: Förslag utanför vårt ansvarsområde
Riskbedömning VISS: Ekologisk status riskerar att inte uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.
Provtagning VISS: Saknas.
Andra tillsynsobjekt: 6 verksamheter, 3 identifierade och 3 riskklassade förorenade områden.

Neboträsket

SE716989-172973
Status: God ekologisk status och kemisk status ej klassad
Besökta verksamheter: Två lantbruk
Utsläpp: Indirekta utsläpp.
Vår bedömning: Risk för indirekta utsläpp av näringsämnen, petroleumprodukter, farligt avfall och bekämpningsmedel
Åtgärdsförslag VISS: Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde
Riskbedömning VISS: Ekologisk status bedöms kunna uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.
Provtagning VISS: Vattenkemi vid Burträsk avloppsreningsverk.
Andra tillsynsobjekt: Ytterligare 14 mindre lantbruk, 1 identifierat förorenat område.

Ragvaldsträsket

SE717702-174164
Status: Måttlig ekologisk status och kemisk status ej klassad.
Klassningen p g a hydromorfologiska faktorer.
Besökta verksamheter: Tre lantbruk.
Utsläpp: Indirekta utsläpp.
Vår bedömning: Ingen risk för utsläpp
Provtagning VISS Vattenkemi, växtplankton

Riskbedömning VISS: Ekologisk status riskerar att inte uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.

Åtgärdsförslag VISS: Förslag finns, dock utanför vårt ansvarsområde

Andra tillsynsobjekt: Ytterligare 7 mindre lantbruk och 2 identifierat förorenade områden.

Renbergsvattnet

Status: SE717081-174029
Måttlig ekologisk status och kemisk status ej klassad

Besökta verksamheter: Ett lantbruk

Utsläpp: Indirekta utsläpp.

Vår bedömning: Risk för utsläpp

Provtagning VISS: Saknas.

Riskbedömning VISS: Ekologisk status riskerar inte uppnås till 2021. Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021

Åtgärdsförslag VISS: Förslag utanför vårt ansvarsområde

Andra tillsynsobjekt: Ytterligare 6 mindre lantbruk, inget förorenat område.

Trehörningen

Status: SE716176-175012
God ekologisk status och kemisk status ej klassad.

Besökta verksamheter: Ett lantbruk

Utsläpp: Indirekta utsläpp

Vår bedömning: Risk för indirekt utsläpp av petroleumprodukter, farligt avfall, näringsämnen och bekämpningsmedel

Åtgärdsförslag VISS: Inga förslag finns

Riskbedömning VISS: Ekologisk status bedöms kunna uppnås till 2021.
Kemisk status riskerar att inte uppnås till 2021.

Provtagning VISS: VER Växtplankton i sjöar

Andra tillsynsobjekt: Ytterligare 4 mindre lantbruk, 1 identifierat förorenat område.

Vallträsket

Status: SE716521-174848
God ekologisk status och kemisk status ej klassad.

Besökta verksamheter: Ett lantbruk.

Utsläpp: Indirekta utsläpp.

Vår bedömning: Ingen risk för utsläpp.

Provtagning VISS: Vattenkemi, växtplankton

Riskbedömning VISS: Ekologisk status bedöms kunna uppnås till 2021. D Kemisk status riskerar att inte uppnås 2021

Åtgärdsförslag VISS: Inga åtgärdsförslag

Andra tillsynsobjekt: Ytterligare 4 mindre lantbruk, inget förorenat område.

Ängesbäcken

SE718106-174338

Status:

God ekologisk status och kemisk status ej klassad

Besökta verksamheter:

Grustäkt med verkstad

Utsläpp:

Indirekta utsläpp

Vår bedömning:

Ej risk för utsläpp

Riskbedömning VISS:

Ekologisk status riskerar att inte uppnås till 202. Kemisk status riskerar att inte uppnås 2021

Åtgärdsförslag VISS:

Förslag utanför vårt ansvarsområde

Provtagning i VISS:

Kieselalger, vattenkemi i vattendrag.

Andra tillsynsobjekt:

Finns ca 3 mindre lantbruk till, inget förorenat område.

Ordlista, begrepp och förkortningar

Bilaga 2

38-listan	De 38 åtgärds punkterna i vattenmyndighetens åtgärdsprogram, 8 åtgärder riktas mot kommunen.
Avrinningsområde	Är det område från vilket vatten från regn och snö avrinner till en specifik havsbassäng, sjö eller vattendrag.
Beredningssekreteriat	Sköter det operativa arbetet i länet. Ansvarig ex. för att mata in uppgifter i VISS
Centrala myndigheter	Myndigheter på nationell nivå ex. Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning, SMHI, Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Boverket.
EBH-stöd	Datastöd och information om förorenade områden
Ekologisk status	Graderas i 5-gradig skala: Hög, god, måttlig, otillfredställande och dålig.
Farliga ämnen	Ämnen som efter testning av vissa egenskaper och enligt vissa vägledningsdokument får en klassificering som kan förkortas med riskfraser.
Kandidatlista	En lista med knappt 200 särskilt farliga ämnen. Den är en del av den europeiska kemikalielagstiftningen, Reach.
Kemisk status	Koncentration av utpekade ämnen som är upptagna på listan över prioriterade ämnen. Klassificering i 2-gradig skala: god eller uppnår ej god status
MB	Miljöbalken
MKN	Miljö kvalitetsnormer. Krav på kvalitet på vatten vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå normen god status eller potential till år 2016 och att statusen inte får försämrats. De prioriterade ämnena är 45 ämnen som är utvalda för åtgärder inom EU för att förhindra förorening av vatten.
Miljömål	Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, sexton miljö kvalitetsmål och tjugofyra etappmål.
Prioriterade ämnen	45 ämnen som är utvalda för åtgärder inom EU för att förhindra förorening av vatten, ingår i klassificeringen av kemisk status
Riskminskningsämnen	Ämnen med egenskaper som ska ges särskild uppmärksamhet.
Särskilt farliga ämnen	Ämnen på kandidatförteckningen med egenskaper som kan medföra allvarliga och bestående effekter på människors hälsa och på miljön, så kallade särskilt farliga ämnen, SVHC-ämnen.
SFÄ (Särskilt förorenade ämnen)	Vid klassificering av ekologisk status (som en av de fysikalisk-kemiska faktorerna) ska särskilt förorenade ämnen klassificeras. Vilka ämnen det är kan variera mellan vattenförekomster.

Utfasningsämnen	Ämnen som har så allvarliga egenskaper att de bör inte användas.
Vattendirektiv	Ramdirektiv för vatten 2000/60/EG, kallas ofta bara vattendirektivet.
Vattenförekomst	Sjöar större än 1 km ² och vattendrag som avvattnar ett område större än 10 km ² .
VISS	VattenInformationSystem Sverige. Databas som innehåller information om statusklassningar, miljö kvalitetsnormer, miljöövervakning, skyddade områden och genomförda eller planerade vattenrelaterade åtgärder.
Vattenmyndighet	5 vattenmyndigheter i Sverige samordnar arbetet i respektive distrikt och nationellt: Uppdrag via regering och riksdag.
Vattenråd	Frivillig sammanslutning som deltar i arbetet på lokal nivå och bidrar med kunskap om lokala förhållanden.

Checklista vid miljötillsyn

Uppgifter om företaget	
Företagsnamn:	Organisationsnummer:
Fastighetsbeteckning:	
Postadress:	
Kontaktperson:	Telefonnummer:
Faktureringsadress:	
Typ av verksamhet:	
Prövningsnivå: ☐ A ☐ B ☐ C ☐ U (årlig avgift) ☐ U (timtid – upplys om fakturering)	
Koder enligt taxan:	

Datum:
Närvarande:

1. Bakgrundsdata		
Fyll i de uppgifter som finns om verksamheten innan besöket. Ta med en kartutskrift över fastigheten från ex Solen.		
Påverkad vattenförekomst		
Status enligt VISS	Skriv ut rapport	1a
Inom vattenskyddsområde	☐ Ja ☐ Nej	1b
Inventerad enligt Mifo- metodiken	☐ Ja ☐ Nej	1c
Riskklass enligt mifo- inventeringen	☐ 1 ☐ 2 ☐ Ej riskklassad ☐ 3 ☐ 4	
Cistern	☐ Ja, antal: ☐ Nej	1d

Oljeavskiljare	☐ Ja, antal: ☐ Nej	
Utsläpp direkt till recipient av process- och/eller kylvatten	☐ Ja ☐ Nej	
Förekomst av farliga ämnen i använda kemikalier	☐ Ja ☐ Nej	1e
Förvaring utomhus av kemikalier eller avfall	☐ Ja ☐ Nej	
Används bekämpningsmedel	☐ Ja ☐ Nej	
Anmält egen transport av farligt avfall?	☐ Ja ☐ Nej	1f
Har företaget något beslut med villkor/försiktighetsmått för utsläpp till vatten (ange i så fall vilka och om de klaras)	☐ Ja, vilka: ☐ Nej	
Kolla i Comprima		1g

Följande frågor ställs vid inspektionen

2. Spill- och dagvattenhantering

Spillvatten till	☐ Kommunalt VA ☐ Egen anläggning, typ?
Dagvatten till/markera utsläppspunkt	☐ Öppna diken ☐ Direkt till recipient, vilken: ☐ Ledningsnät ☐ Infiltration t.ex. stenkista
Finns risk att dagvattnet från fastigheten är förorenat av metaller, olja eller annat?	☐ Ja, ange vilken/vilka typer av föroreningar: ☐ Nej ☐ Vet ej
Finns det oljeavskiljare eller annan rening på dagvattnet?	☐ Ja, ange vilken typ av rening: ☐ Nej

3. Förorenade områden

Om verksamheten inte redan är inventerad – markera på ritning

Har andra verksamheter funnits på fastigheten?	☐ Ja, iså fall vilken typ och årtal ☐ Nej
Har lagring av farligt avfall, kemikalier, cisterner, tankställen, oljeavskiljare funnits på andra platser än idag?	☐ Ja, var i så fall? ☐ Nej ☐ Vet ej
Kända spill och olyckor	☐ Ja, i så fall var? ☐ Nej ☐ Vet ej
Fyllnadsmassor t.ex. järnsand, upplagsställen och deponier	☐ Ja, vad och var? ☐ Nej ☐ Vet ej

4. Cisterner

4

Fyll i en rad per cistern

Finns egna cisterner? Antal:	☐ Ja ☐ Nej				
Finns cisterner med annan ägare? Ägare:	☐ Ja ☐ Nej				
Fyll i uppgifter om egna cisterner nedan (begär kopia på kontrollrapport)					
Volym	Placering	Innehåll	Datum senaste besiktning	Besiktning-intervall	Vilka skyddsåtgärder finns?
	☐ Inne ☐ Ute ☐ I mark ☐ Ovan jord			☐ 12 år ☐ 6 år ☐ 3 år	☐ Nivåalarm ☐ Påkörningsskydd ☐ Invallning ☐ Spillzon
	☐ Inne ☐ Ute ☐ I mark ☐ Ovan jord			☐ 12 år ☐ 6 år ☐ 3 år	☐ Nivåalarm ☐ Påkörningsskydd ☐ Invallning ☐ Spillzon
	☐ Inne ☐ Ute ☐ I mark ☐ Ovan jord			☐ 12 år ☐ 6 år ☐ 3 år	☐ Nivåalarm ☐ Påkörningsskydd ☐ Invallning ☐ Spillzon
Kommentar:					

5. Oljeavskiljare/miljöfilter							5
Fyll i en rad per oljeavskiljare/miljöfilter							
Typ	Ålder och storlek	Vad är anslutet till oljeavskiljaren	Utsläpp till *	5-års-kontroll genomförd (datum)	Tömningsintervall/entreprenör	Provtagning (ange datum, be om kopia)	Larm
☐ Klass 1 ☐ Klass 2 ☐ Gravim ☐ Miljöf.			☐ S ☐ D ☐ R ☐ E				☐ Oljenivå ☐ Slamnivå ☐ Överfyll. ☐ Stoppvent.
☐ Klass 1 ☐ Klass 2 ☐ Gravim ☐ Miljöf.			☐ S ☐ D ☐ R ☐ E				☐ Oljenivå ☐ Slamnivå ☐ Överfyll. ☐ Stoppvent.
* S = spillvatten D = kommunal dagvattenledning R = direkt till recipient E = egen anläggning							
Kommentar:							

6. Utsläpp av processvatten	
Uppkommer någon form av processvatten?	☐ Ja, ange vilken typ: ☐ Nej
Var släpps processvattnet ut?	
Om skurmaskin används, hur hanteras förorenat vatten?	

7. Kemikalier		7
Finns kemikalieförteckning?	☐ Ja ☐ Nej	
Vad finns med i förteckningen?	☐ Produktnamn ☐ Användningsområde ☐ Årsförbrukning ☐ Information om hälso- och miljöfarlighet (text eller faropiktogram) ☐ Klassificering hälso- och miljöfarlighet (R- eller H-fraser) ☐ Information om kemikalien innehåller utfasnings-, riskminsknings- eller vattendirektivsämnen	
Finns tillgång till säkerhetsdatablad?	☐ Ja ☐ Nej	

<p>Hanterar företaget några produkter som innehåller farliga ämnen?</p>	☐ Ja, ange i så fall vilka: ☐ Nej ☐ Kan inte svara	
<p>Finns kemiska produkter som innehåller farliga ämnen med i verksamhetens riskbedömning?</p>	☐ Ja ☐ Nej	
<p>Arbetar verksamheten med att ersätta kemiska produkter med sådana som är mindre farliga?</p>	☐ Ja ☐ Nej	
☐ Förvaring inomhus	Invallat eller utan golvavlopp Korrekt märkning Lämpliga kärl	Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐
☐ Förvaring utomhus Underlag (t.ex. asfalt, grus):	Väderskyddat Korrekt märkning Lämpliga kärl	Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐
<p>Finns tillgång till absol eller liknande?</p>	☐ Ja, hur hanteras använt absorptionsmedel: ☐ Nej	
<p>Finns rutin för inköp av nya produkter?</p>	☐ Ja, hur görs det: ☐ Nej	

8. Farligt avfall		
☐ Förvaring inomhus	Invallat eller utan golvavlopp Korrekt märkning Lämpliga kärl Blandas avfall	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej
☐ Förvaring utomhus Underlag (t.ex. asfalt, grus):	Väderskyddat Korrekt märkning Blandas avfall Lämpliga kärl Skräpigt	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ja ☐ Nej
<p>Vem hämtar farligt avfall?</p>		8a
<p>Upprättas transportdokument?</p>	☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej	
<p>Egen transport av farligt avfall?</p>	☐ Ja, har detta anmälts till länsstyrelsen? ☐ Nej	
		8b

Förs anteckningar över:	☐ Typ ☐ Årlig mängd ☐ Vem avfallet lämnas till
Sparas anteckningarna i minst 3 år?	☐ Ja ☐ Nej

9. Driftstörning

Finns rutin för hur driftstörningar/olyckor/annat som kan medföra utsläpp ska hanteras?	☐ Ja, vilken är rutinen: ☐ Nej	
Är verksamheten medveten om skyldigheten att meddela tillsynsmyndigheten?	☐ Ja ☐ Nej	9a

10. Summering av besöket

Åtgärder behöver vidtas	☐ Ja ☐ Nej
Handlingar behöver skickas in	☐ Ja ☐ Nej
Uppföljande inspektion krävs	☐ Ja ☐ Nej

Checklista vid tillsynsbesök kemisalar

Denna checklista fokuserar på skolans egenkontroll för kemikaliehantering.

Datum och inbokad tid
Närvarande vid inspektion

Allmänna uppgifter	
Skolans namn - fastighetsbeteckning	
Årskurser	Antal Elever
Postadress	
Fakturaadress	
Kontaktperson och telefon	
Beskrivning av kemisal	
Storlek, m ²	Rumsnummer + beskrivning
Hur många elever/anställda använder laboratoriet? Hur många vistas max samtidigt?	

1. Ansvar	
Finns dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för kemikaliehantering?	☐ Ja ☐ Nej
Finns egenkontrollprogram?	☐ Ja ☐ Nej
Finns centralt upphandlingsavtal?	☐ Ja ☐ Nej
2. Kemikalier	
Finns kemikalieförteckning?	☐ Ja ☐ Nej
Vad finns med i förteckningen?	☐ Produktnamn ☐ Användningsområde ☐ Årsförbrukning ☐ Information om hälso- och miljöfarlighet (text eller faropiktogram)

	☐ Klassificering hälso- och miljöfarlighet (R- eller H-fraser) ☐ Information om kemikalien innehåller utfasnings-, riskminsknings- eller vattendirektivsämenen	
Finns tillgång till säkerhetsdatablad?	☐ Ja ☐ Nej	
Finns kemiska produkter som innehåller farliga ämnen med i verksamhetens riskbedömning?	☐ Ja ☐ Nej	
Arbetar verksamheten med att ersätta kemiska produkter med sådana som är mindre farliga?	☐ Ja ☐ Nej	
☐ Förvaring inomhus	Invallat eller utan golvvavlopp	Ja ☐ Nej ☐
	Korrekt märkning	Ja ☐ Nej ☐
	Lämpliga kärl	Ja ☐ Nej ☐
☐ Förvaring utomhus	Väderskyddat	Ja ☐ Nej ☐
Underlag (t.ex. asfalt, grus):	Korrekt märkning	Ja ☐ Nej ☐
	Lämpliga kärl	Ja ☐ Nej ☐
Finns tillgång till absol eller liknande?	☐ Ja, hur hanteras använt absorptionsmedel: ☐ Nej	
Finns rutin för inköp av nya produkter?	☐ Ja, hur görs det: ☐ Nej	
Finns kvicksilver termometrar?	☐ Ja ☐ Nej	
Hur arbetar ni med val av kemikalier? Känner ni till produktvalsregeln (MB 2 kap 6§) Hur ofta ser ni över och byter ut farliga kemikalier?		☐ Ja ☐ Nej

3. Säkerhet	
Kemikaliehantering	
Finns rutiner för utrensning av gamla och inaktuella kemikalier?	☐ Ja ☐ Nej
Finns skyltar (giftigt, brandfarligt) på dragskåp och kemikalieskåp?	☐ Ja ☐ Nej
Görs dokumenterade riskbedömningar av laborationerna	☐ Ja ☐ Nej
Finns ögonspolning?	☐ Ja ☐ Nej

Om ja, vilken typ?	☐ Fast ☐ Flaskor
Hur minimerar ni användning av kemikalier?	
Hur håller ni er uppdaterad om ny kunskap i det här området?	
Utsläpp till luft	
Är dragskåpen utrustade med ett kontrollsystem som kan ge ljus- eller ljudlarm?	☐ Ja ☐ Nej
Kontrolleras dragskåpets ventilation och dess ventilationskontrollsystem 1 gång/år?	☐ Ja ☐ Nej
Dokumenteras denna kontroll?	☐ Ja ☐ Nej
Är uppföljningsåtgärderna dokumenterade (och vem som är ansvarig för själva uppföljningen)?	☐ Ja ☐ Nej
Utsläpp till vatten	
Spolas några kemikalier ut i vasken, i så fall vilka?	☐ Ja ☐ Nej
Finns det avlopp i dragskåp? Hur undviks spill?	☐ Ja ☐ Nej

4. Luftkvalitet i lokalerna	
Bedömer ni att luftkvaliteten i kemisalen är god?	☐ Ja ☐ Nej
Finns klagomål på ventilationen/luftkvaliteten från elever eller personal?	☐ Ja ☐ Nej
Eventuella brister och planerade åtgärder:	
Har ni kunskap om hur många som kan vistas i samma rum samtidigt med avseende på ventilationskapaciteten?	☐ Ja ☐ Nej

5. Olycksfall	
Kontrolleras ögonspolningsanläggningen regelbundet?	☐ Ja ☐ Nej
Hur ofta?	

Kontrolleras duschen regelbundet? (att den fungerar, legionella) Hur ofta?	☐ Ja ☐ Nej
Är detta dokumenterat?	☐ Ja ☐ Nej
Brandsläckning?	
Förebyggande åtgärder: t.ex. finns rutiner för användning av labbrock, skyddsglasögon och handskar?	☐ Ja ☐ Nej
Har ni rutiner för olycksberedskap vid ev. kemikalieolycka, tillbud eller spill	☐ Ja ☐ Nej
Finns lämpligt saneringsmaterial och instruktioner om hur man använder det?	☐ Ja ☐ Nej

6. Farligt avfall		
☐ Förvaring inomhus	Invallat eller utan golvavlopp	☐ Ja ☐ Nej
	Korrekt märkning	☐ Ja ☐ Nej
	Lämpliga kärl	☐ Ja ☐ Nej
	Blandas avfall	☐ Ja ☐ Nej
☐ Förvaring utomhus	Väderskyddat	☐ Ja ☐ Nej
	Korrekt märkning	☐ Ja ☐ Nej
	Underlag (t.ex. asfalt, grus):	☐ Ja ☐ Nej
	Lämpliga kärl	☐ Ja ☐ Nej
	Skräpigt	☐ Ja ☐ Nej
Vem hämtar farligt avfall?		8a
Upprättas transportdokument?	☐ Ja	

	☐ Nej ☐ Vet ej	
Egen transport av farligt avfall?	☐ Ja, har detta anmälts till länsstyrelsen? ☐ Nej	8b
Förs anteckningar över:	☐ Typ ☐ Årlig mängd ☐ Vem avfallet lämnas till	
Sparas anteckningarna i minst 3 år?	☐ Ja ☐ Nej	

Checklista vid rundvandring

	OK	Avvikelse
Kemikalieförvaring ☐ Skydd mot utsläpp till avlopp/oskyddad mark ☐ Absorptionsmedel ☐ Används alla kemikalier som förvaras? ☐ Sker samförvaring? Finns rutiner för detta? ☐ Sker separat förvaring av farliga kemikalier?		
Kemikaliemärkning ☐ Omtappade kärl märkta ☐ Välj en eller två produkter, kontrollera etiketten samt anteckna produktnamn för stickprovskontroll mot kemikalielista/Säkerhetsdatablad		
Förvaring farligt avfall ☐ Skydd mot utsläpp till avlopp/oskyddad mark ☐ Absorptionsmedel ☐ Avskilt från övrig avfallshantering? ☐ Märkning på kärl och plats?		
Golvbrunnar och dagvattenbrunnar Anslutning till spillvatten, dagvatten eller dike? Finns det avlopp i dragskåp? Hur undviks spill?		

Checklista vid inspektion av kosmetiska produkter

(från projektet Barnkoll 2016)

Datum för inspektion:	Namn på verksamhetsutövare (VU)/företag som inspekteras:
Närvarande från kommunen:	Postadress och organisations nr för VU
Närvarande från kommunen:	Närvarande från företag/VU:

Verksamhetsutövarens roll

Vilken roll har verksamhetsutövaren för de kosmetiska produkter de tillhandahåller?	☐ Ansvarig person (= tillverkare, importör till EU) ☐ Distributör (=för in från annat EU/EES-land, säljer vidare inom Sverige)
---	---

Kontroll av kosmetiska produkter riktade till barn

Produkt 1

Produktnamn på kontrollerad produkt: Ange fullständigt namn inklusive ev. nyansbeteckning	
Leveransdatum: Datum då produkten levererades till VU	
Märkningskontroll	
Finns varningstext och andra försiktighetsåtgärder på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns namn och adress till ansvarig person? Namn och postadress inom EU/EES ska finnas, enbart tel.nr eller webbadress är inte OK	☐ Ja ☐ Nej
Finns hållbarhetsdatum? Ska anges med antingen bäst före-datum (om text ska det vara på svenska) eller öppen burk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion? Dvs. funktionstext finns på något språk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns en ingrediensförteckning?	☐ Ja ☐ Nej
Om ja följer den gällande regler? Dvs. Skrivs med INCI, är i fallande ordning	☐ Ja ☐ Nej
Innehåller produkten otillåtna ämnen? Kontrollera ingrediensförteckningen så att inget av följande ämnen ingår: isobutylparaben, Isopropylparaben, blandningen methylisothiazolinone /methylchloroisothiazolinone (för stay on-produkter). Kontrollera även färgämnen i produkten (Kolla CI-nr i förordning 1223/2009)	☐ Ja ☐ Nej

Produkt 2

Produktnamn på kontrollerad produkt: Ange fullständigt namn inklusive ev. nyansbeteckning	
Leveransdatum: Datum då produkten levererades till VU	
Märkningskontroll	
Finns varningstext och andra försiktighetsåtgärder på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns namn och adress till ansvarig person? Namn och postadress inom EU/EES ska finnas, enbart tel.nr eller webbadress är inte OK	☐ Ja ☐ Nej
Finns hållbarhetsdatum? Ska anges med antingen bäst före-datum (om text ska det vara på svenska) eller öppen burk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion? Dvs. funktionstext finns på något språk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns en ingrediensförteckning?	☐ Ja ☐ Nej
Om ja följer den gällande regler? Dvs. Skrivs med INCI, är i fallande ordning	☐ Ja ☐ Nej
Innehåller produkten otillåtna ämnen? Kontrollera ingrediensförteckningen så att inget av följande ämnen ingår: isobutylparaben, Isopropylparaben, blandningen methylisothiazolinone /methylchloroisothiazolinone (för stay on-produkter). Kontrollera även färgämnen i produkten (Kolla CI-nr i förordning 1223/2009)	☐ Ja ☐ Nej

Produkt 3

Produktnamn på kontrollerad produkt: Ange fullständigt namn inklusive ev. nyansbeteckning	
Leveransdatum: Datum då produkten levererades till VU	
Märkningskontroll	
Finns varningstext och andra försiktighetsåtgärder på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns namn och adress till ansvarig person? Namn och postadress inom EU/EES ska finnas, enbart tel.nr eller webbadress är inte OK	☐ Ja ☐ Nej
Finns hållbarhetsdatum? Ska anges med antingen bäst före-datum (om text ska det vara på svenska) eller öppen burk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion? Dvs. funktionstext finns på något språk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns en ingrediensförteckning?	☐ Ja ☐ Nej
Om ja följer den gällande regler? Dvs. Skrivs med INCI, är i fallande ordning	☐ Ja ☐ Nej
Innehåller produkten otillåtna ämnen? Kontrollera ingrediensförteckningen så att inget av följande ämnen ingår: isobutylparaben, Isopropylparaben, blandningen methylisothiazolinone /methylchloroisothiazolinone (för stay on-produkter). Kontrollera även färgämnen i produkten (Kolla CI-nr i förordning 1223/2009)	☐ Ja ☐ Nej

Produkt 4

Produktnamn på kontrollerad produkt: Ange fullständigt namn inklusive ev. nyansbeteckning	
Leveransdatum: Datum då produkten levererades till VU	
Märkningskontroll	
Finns varningstext och andra försiktighetsåtgärder på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns namn och adress till ansvarig person? Namn och postadress inom EU/EES ska finnas, enbart tel.nr eller webbadress är inte OK	☐ Ja ☐ Nej
Finns hållbarhetsdatum? Ska anges med antingen bäst före-datum (om text ska det vara på svenska) eller öppen burk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion? Dvs. funktionstext finns på något språk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns en ingrediensförteckning?	☐ Ja ☐ Nej
Om ja följer den gällande regler? Dvs. Skrivs med INCI, är i fallande ordning	☐ Ja ☐ Nej
Innehåller produkten otillåtna ämnen? Kontrollera ingrediensförteckningen så att inget av följande ämnen ingår: isobutylparaben, Isopropylparaben, blandningen methylisothiazolinone /methylchloroisothiazolinone (för stay on-produkter). Kontrollera även färgämnen i produkten (Kolla CI-nr i förordning 1223/2009)	☐ Ja ☐ Nej

Produkt 5

Produktnamn på kontrollerad produkt: Ange fullständigt namn inklusive ev. nyansbeteckning	
Leveransdatum: Datum då produkten levererades till VU	
Märkningskontroll	
Finns varningstext och andra försiktighetsåtgärder på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns namn och adress till ansvarig person? Namn och postadress inom EU/EES ska finnas, enbart tel.nr eller webbadress är inte OK	☐ Ja ☐ Nej
Finns hållbarhetsdatum? Ska anges med antingen bäst före-datum (om text ska det vara på svenska) eller öppen burk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion? Dvs. funktionstext finns på något språk	☐ Ja ☐ Nej
Finns text om produktens funktion på svenska? Engelska godkänns inte. "Skandinaviska" kan vara ok om lättläst.	☐ Ja ☐ Nej
Finns en ingrediensförteckning?	☐ Ja ☐ Nej
Om ja följer den gällande regler? Dvs. Skrivs med INCI, är i fallande ordning	☐ Ja ☐ Nej
Innehåller produkten otillåtna ämnen? Kontrollera ingrediensförteckningen så att inget av följande ämnen ingår: isobutylparaben, Isopropylparaben, blandningen methylisothiazolinone /methylchloroisothiazolinone (för stay on-produkter). Kontrollera även färgämnen i produkten (Kolla CI-nr i förordning 1223/2009)	☐ Ja ☐ Nej

Slutsatser från inspektionen

Uppfyllda inspekterade produkter de märkningskrav som kontrollerats?	☐ Ja ¹ ☐ Nej
Påträffades enbart små brister där påpekande om rättelse räcker?	☐ Ja ² ☐ Nej
Påträffades brister som behöver åtgärdas?	☐ Ja ³ ☐ Nej
Är påträffade brister sanktionerade med straff? T.ex. om namn och adress till ansvarig person saknas eller ingrediensförteckning på produkt hos distributör.	☐ Ja ⁴ ☐ Nej
Är bristerna belagda med miljöstraff?	☐ Ja ⁵ ☐ Nej

Förslag på fortsatt handläggning:

Kommentarer:

¹ Skriv inspektionsrapport och meddela att granskade produkter uppfyller de märkningskrav som kontrollerats. Avsluta tillsynsärendet.

² Skriv inspektionsrapport och meddela att mindre brister påträffats vilket företaget/verksamhetsutövaren förväntas rätta till på egen hand. Avsluta tillsynsärendet.

³ Skriv inspektionsrapport och meddela vilka brister som påträffats samt att dessa ska åtgärdas. Redovisning av resultat/åtgärder ska ske inom 2 veckor. Skriv alternativt ett föreläggande och begär in korrigerad märkning.

⁴ Skriv inspektionsrapport och begär rättelse av brister inom 2 veckor. Skriv alternativt ett föreläggande och begär in korrigerad märkning. Skriv en anmälan om misstänkt brott och skicka till miljöåklagare.

⁵ Skriv inspektionsrapport och begär rättelse av brister inom 2 veckor. Skriv alternativt ett föreläggande och begär in korrigerad märkning. Skriv ett yttrande om MSA till verksamhetsutövaren, svar inom 2 veckor. Skriv därefter beslut om MSA, kontrollera dock om ev. yttrande från verksamhetsutövaren har ändrat förutsättningarna.